

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь доктор філософії
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

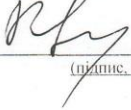
спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

освітня програма Освітні, педагогічні науки

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

Н.В. Кічук
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою музичного та образотворчого мистецтв

протокол № 6 від 15.01.20р.

Завідувач кафедри Ж.С. Сироткіна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради якості з вищої освіти педагогічного факультету

Ю.І. Сич
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми:

Бухнієва Олена Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ

Рецензент програми:

Сорока Ольга Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
<i>Кількість кредитів: 4</i>	<i>Лекції:</i>	
	20	6
<i>Модулів: 1</i>	<i>Практичні заняття:</i>	
<i>Загальна кількість годин: 120</i>	20	6
<i>Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-4</i>	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	-	-
<i>Семестр: 3-8</i>	<i>Семінарські заняття:</i>	
	-	-
<i>Тижневе навантаження (год.):</i>	<i>Консультації:</i>	
<i>- аудиторне: 3</i>	-	-
<i>- самостійна робота: 6</i>	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
<i>Форма підсумкового контролю: залік</i>	-	-
<i>Мова навчання: українська</i>	<i>Самостійна робота:</i>	
	80	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни.

Музичний фольклор – це унікальне явище художньої культури, яке відображає музичну свідомість й менталітет того чи іншого народу, в ньому закріплюються його естетичні цінності. Психологічні риси нації знаходять відображення в метроритмічній, методичній та гармонічній основі народного мелосу. Музичний фольклор є першоосновою музичної культури суспільства, саме на основі народної музики формується професійна музична школа. Народна музика (або фольклорна, англ. Folklore) – музично-поетична творчість народу. Вона є невід’ємною частиною фольклору й разом з тим включається в історичний процес формування та розвитку культурної й світської, професійної й масової музичної культури. Розрізняють усну та письмову музичні традиції. З часу розвитку письмових музичних традицій відбувається постійний взаємовплив культур. Таким чином, музичний фольклор існує на певній території й в конкретний історичний час, тобто обмежений простором і часом, що створює систему музично-фольклорних діалектів в кожній народній музичній культурі.

Міждисциплінарні зв’язки. Актуальні проблеми філософії науки, Педагогічна творчість викладача закладу вищої освіти, Педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни *Музичний фольклор у педагогічному дискурсі:*

- вивчення філософсько-теоретичних засад науки на прикладах музичного фольклору України як самобутній етнокультурний та історико-мистецький феномен;
- осмислення сутності та тенденцій сучасної педагогічної науки про музичний фольклор;
- синтез і систематизація знань з дотичних до музичного фольклору наук: філософії, історії, теорії етносу, естетики, історії культури, фольклористики, етнографії та ін.;
- перегляд деяких стереотипних положень Музичний фольклор через призму сучасних науково-педагогічних знань.

Основні завдання вивчення дисципліни *Музичний фольклор у педагогічному дискурсі:*

- опанування змісту, стилю та форми музичного фольклору у педагогічному дискурсі;
- визначення основ музичної фольклористики і фольклорних зразків народного мистецтва України;

- оволодіння професійними навичками аналізу і транскрипції музичного фольклору у педагогічному дискурсі;
- визначення інтонаційного досвіду по відтворенню музичного фольклору у професійному мистецтві;
- осмислення прогностичних моделей музичного фольклору в умовах суперечливих процесів глобалізації та етнічного ренесансу.

Передумови для вивчення дисципліни – наявність компетенцій з дисциплін: «Історія зарубіжної та української музики», «Теорія музики та сольфеджіо», «Основний музичний інструмент», «Постановка голосу», «Культурологія», «Художня культура», «Історія мистецтв», «Аналіз музичних творів», «Мультимедійні засоби навчання», «Народознавство та музичний фольклор України».

Міждисциплінарні зв'язки: Історія України, Історія української музики, Історія Бессарабії, Історія української та зарубіжної музики, Народознавство та музичний фольклор України.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- основні закономірності та етапи розвитку музичного фольклору, зв'язок з відповідним історичним контекстом;
- виявляти зв'язок фольклорної музики з іншими видами мистецтва, літературою, суспільно історичними подіями, національними традиціями, побутом народу;
- у процесі розкриття характерних рис фольклорної музичної творчості формувати у студентів навички культури мови, вміння слухати і аналізувати фольклорну музику, сприймати як окремі її елементи, так і художній твір в цілому;
- виробити творчі професійно-педагогічні навички, такі як складання питань з окремої теми, виконання окремих музичних фольклорних творів або їх фрагментів;
- виховання інтересу до музичної фольклорної творчості та прагнення глибше її пізнати;
- періодизація історії музичного фольклорного мистецтва України, етапи його розвитку;
- соціально-історичний та культурний контекст фольклорної музики у педагогічному дискурсі;
- головні музичні стилі як окремих регіонів, так й творчих індивідуальностей;
- життєвий та творчий шлях знакових українських композиторів, роль і значення фольклорних музичних зразків в їхніх творах та в історії українського музичного мистецтва.

2. Уміння:

- характеризувати головні тенденції розвитку музичного фольклорного мистецтва у соціально-історичному та культурному контекстах;
- розкрити зміст змін, які відбувалися з музичним фольклорним мистецтвом на різних етапах його розвитку;
- слухати фольклорну музику, образно висловлюватись щодо характеру, ідейного значення музичних творів, їх цінності у педагогічному дискурсі;
- вміння самостійного опрацювання спеціальної літератури з фольклорного музичного мистецтва;
- робити аналіз засобів музичної виразності, визначати стиль та жанр творів, художню цінність музичного фольклору;
- володіти методикою аналізу, збирання і транскрипції музичного фольклору.

3. **Комунікація.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

4. Автономність та відповідальність. Здатність відповідально вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до автономного пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел:

- вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції;

- аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів;

- створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота
Змістовий модуль I. Народознавство України та музичний фольклор України													
1.	Тема 1. Музичний фольклор. Характеристика предмету	4	2	2	-	-	8	2	2	-	-	-	16
2.	Тема 2. Історія фольклору. Обрядовий музичний фольклор	4	2	2	-	-	10	2	2	-	-	-	18
3.	Тема 3. Епічний музичний фольклор	4	2	2	-	-	10	2	2	-	-	-	16
4.	Тема 4. Лірична і соціальна тема у музичному фольклорі	4	2	2	-	-	10	2	-	2	-	-	18
5.	Тема 5. Історія збирання та вивчення українського музичного фольклору	4	2	2			10		-	-	-	-	-
6.	Тема 6. Методика збирання та вивчення музичного фольклору	4	2	2			10		-	-	-	-	-
7.	Тема 7. Музичний фольклор України. Усна пісенна творчість	8	4	4	-	-	10	2	-	2	-	-	18
8.	Тема 8. Музично-танцювальна фольклористика України	8	4	4	-	-	8	2	-	2	-	-	18
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4
Разом:		40	20	20	-	-	80	12	6	6	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Музичний фольклор. Характеристика предмету

Рід, жанр. Основи теорії музичного фольклору в педагогічному дискурсі. Поетика, лад, форма, ритм. Багатоголосся. Поняття “музичний фольклор”, “музична народна творчість”, її особливості. Демократизм, гуманістична спрямованість, унікальність і неповторність музичних образів, висока художня цінність. Специфічні ознаки музичного фольклору. Побутування в усній традиції. Сучасні наукові дослідження давньоруського календаря (М.Чмихов, І.Климишин, Г.Лозко).

Тема 2. Історія фольклору. Обрядовий музичний фольклор

Колядки і щедрівки. Веснянки. Русальські і купальські пісні. Весільні пісні. Хрестинні пісні. Голосіння. Поняття обрядового фольклору. Походження, розвиток і тематика новорічних святкувань. Виконання.

Тема 3. Епічний музичний фольклор

Фольклорна епіка. Ліро-епіка. Українська народна дума. Особливості жанру. Музична і поетична імпровізація. Ладові особливості. Ритмічна характеристика. Історичні пісні. Балади. Співанки-хроніки. Загальна характеристика епосу. Епічний виконавський стиль. Історичні пісні. Тематика. Поняття історизму фольклору та історичного змісту народних пісень.

Тема 4. Лірична і соціальна тема у музичному фольклорі

Соціально-побутові пісні. Родинно-побутові, жартівливі і танцювальні пісні. Інструментальна музика. Усно-писемна традиція і культура. Пісні романси. Стрілецькі та повстанські пісні. Поняття лірики. Класифікація. Епічно-ліричні пісні. Плачі як жанр ліричної пісні. Особливості жанру.

Тема 5. Історія збирання та вивчення українського музичного фольклору

Розвиток поглядів на фольклор з XVIII ст. до 2-ї пол. XIX ст. Збирання музичного фольклору у XIX-XX ст. Фольклорна діяльність М.Лисенка. Три види видань фольклору. Академічна фольклористика. Розвиток музично-теоретичної думки у XIX-XX ст. Діяльність Ф.Колесси, К.Квитки.

Тема 6. Методика збирання та вивчення музичного фольклору

Запис та розшифрування народної музичної творчості. Теорія та методика польової роботи. Потреби та мета збирання музичного фольклору. Підготовка до експедиції. Типи і форми польової роботи. Методи записування музичного фольклору. Упорядкування матеріалів експедиції. Транскрипції народних мелодій. Загальні положення. Послідовність дій. Темп. Ключові знаки. Словесний текст. Спів а capella. Звуковисотність. Ритм. Імпровізаційність. Варіації. Тактування.

Тема 7. Музичний фольклор України. Усна пісенна творчість

Фольклористика як галузь народознавчої науки. Історія фольклористичних та етнографічних досліджень в Україні. Періодизація фольклору. Напрями та школи фольклористики. Найдавніші збірники українського фольклору. Фольклористи від Калиновського до Бориса Грінченка. Магія як найдавніший пласт народної творчості та її форми. Календарнообрядова творчість. Ритуально-міфологічна основа осінньо-зимового циклу, її види і жанри. Ритуально-міфологічна основа весняно-літнього циклу, її види і жанри

Тема 8. Музично-танцювальна фольклористика України

Найдавніші археологічні знахідки музичної культури населення України. Музично-танцювальна культура і звичаї в літописних та історичних джерелах України-Русі. Найдавніші зразки музичних інструментів і нотних записів. Збірники музичного і танцювального фольклору. Українська музична фольклористика і фольклор: минуле і сучасність. Інструментальна музика українців. Танцювальні традиції українського народу: минуле і сучасність.

5.2 Тематика практичних занять

Тема 1. Етномузикознавство

Тема 2. Музичний фольклор України: усний, пісенний, танцювальний

Тема 3. Родинна обрядовість українців

Тема 4. Духовна та матеріальна культура українців

Тема 5. Пісенно-танцювальна фольклористика України

Тема 6. Сучасні проблеми відродження української фольклористики

Тема 7. Танцювальні традиції українського народу: минуле і сучасність

Тема 8. Сучасні дослідники українського музично-інструментального фольклору

Тема 9. Троїста музика і історія української національної інструменталістики.

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		денна	заочна	
1.	Підготовка до лекційних та семінарських занять	32	8	Конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю	8	4	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань:			
	- пошук додаткового навчального матеріалу;	20	20	Конспект додаткового навчального матеріалу
	- підготовка реферату та презентації;	20	16	Реферат, презентація
- опрацювання тем для самостійного вивчення.	-	60	конспект	
	Разом	80	108	

Тематика індивідуальних завдань

Перелік тем для пошуку додаткового навчального матеріалу:

1. Українська народна музично-поетична творчість.
2. Антропогенез, етногенез і культурогенез. Етногенетичні процеси на теренах України
3. Генеза духовної культури українського народу та нацменшин
4. Астрономічні знання та роль календаря в етнічному бутті народу
5. Усна народна творчість: прозова і поетична
6. Музично-танцювальна фольклористика України
7. Українська народна музична творчість
8. Історія української дожовтневої фольклористики
9. Усна народна творчість
10. Українське народознавство
11. Система жанрів українського фольклору
12. Культура і побут населення України
13. Український фольклор

Тематика рефератів та презентацій:

1. Найдавніші археологічні знахідки музичної культури населення України
2. Музично-танцювальна культура і звичаї в літописних та історичних джерелах України-Русі
3. Найдавніші зразки музичних інструментів і нотних записів
4. Збірники музичного і танцювального фольклору
5. Українська музична фольклористика і фольклор: минуле і сучасність
6. Інструментальна музика українців. Танцювальні традиції українського народу: минуле і сучасність
7. Фольклористика як галузь народознавчої науки

8. Історія фольклористичних та етнографічних досліджень в Україні. Періодизація фольклору
9. Напрями та школи фольклористики. Найдавніші збірники українського фольклору
10. Фольклористи від Калиновського до Бориса Грінченка
11. Магія як найдавніший пласт народної творчості та її форми
12. Календарно-обрядова музична фольклорна творчість
13. Ритуально-міфологічна основа осінньо-зимового циклу, її види і жанри
14. Ритуально-міфологічна основа літньо-весняного циклу, її види і жанри

Теми для самостійного вивчення:

1. Виникнення і розвиток весняно-літніх українських календарно-обрядових пісень
2. Різновиди весняно-обрядових музичних творів
3. Основна ознака веснянок – закличність
4. Різновиди весняно-літніх обрядових пісень
5. Тематика, характеристика музичної мови весняно-літніх пісень
6. Приклади відомих веснянок та весняних хороводів, русальних, купальських та петрівчаних пісень
7. Характерні мотиви для купальсько-петрівчаних пісень
8. Характеристика купальських пісень та народного повір'я про священну силу вогню
9. Приклади використання весняно-літніх календарно-обрядових пісень у класичній музиці та літературі
10. Різновиди зимового-обрядових музичних творів

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю: семінарські заняття, індивідуальні завдання.*
- 6.2. *Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.*
- 6.3. *Форми підсумкового контролю: залік.*

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- індивідуальне або групове опитування;
- індивідуальна або групова презентація;
- написання реферату;
- модульна контрольна робота.

Модульна контрольна робота проводиться у формі письмових відповідей на 2 питання теоретичного спрямування.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Музично-танцювальна фольклористика України
2. Традиційні календарно-обрядові цикли

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. *Шкала та критерії підсумкового оцінювання знань студентів*

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

1.2.Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Конспект додаткового навчального матеріалу	5
Реферат	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання роботи з додатковим навчальним матеріалом є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. Оцінювання реферату здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Питання теоретичного спрямування	15 балів
Питання практичного спрямування	15 балів
Усього	30 балів

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Музичний інструмент: фортепіано; комп'ютер, проектор.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела:

1. Андрос Н. Українська хорова література (радянський період) [Текст]: навч. посіб. [У двох т.] - Т. 1. /Н. Андрос, В. Дженков, Н. Семененко. – К.: Музична Україна, 1985. – 99 с.
2. Архимович Л. Нариси з історії української музики: В 2-х т. [Текст]: дослідження /Л. Архимович, Т. Каришева, Т. Шеффер, О. Шреєр-Ткаченко. - К.: Музична Україна, 1964.
3. Архимович Л. Українська класична опера [Текст]: монографія /Л. Архимович. - К.: Держ. Вид-во образотворчого мистецтва та музичної літератури, 1957. – 310 с.
4. Архимович Л. Шлях розвитку української радянської опери [Текст]: монографія /Л. Архимович. - К.: Музична Україна, 1970. – 420 с.
5. Бас Л. Розповіді про композиторів [Текст]: навчальний посібник /Бас Л. - К.: Музична Україна, 1977 – 120 с.
6. Герасимова-Персидська Н. Хоровий концерт на Україні в XVII-XVIII ст. [Текст]: Монографія / Н. Герасимова-Персидська. – К. : Музична Україна, 1978. – 180 с.
7. Грінченко М. Історія української музики [Текст]: монографія /М. Грінченко /Під ред. І. Соневицького. [2-е вид.] Нью-Йорк: Український музичний інститут, 1961. 192 с.
8. Довженко В. Нариси з історії української радянської музики: в 2 ч. [Текст]: дослідження / В. Довженко. – Ч. 1. – К.: Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. літератури УРСР, 1957. – 237 с.

9. Довженко В. Нариси з історії української радянської музики: в 2 ч. [Текст]: дослідження /В. Довженко. – Ч. 2. – К.: Музична Україна, 1967. – 319 с.
10. История музыки народов СССР: В 5 т. [Текст]: энциклопедический словарь /Отв. ред. Ю. Келдыш. — М.: Сов. композитор, 1970 - 1974.
11. История украинской музыки [Текст]: Учеб. пособие для студентов муз. вузов СССР /Сост. и ред. А.Я. Шреер-Ткаченко. — М.: Музыка, 1981. -356 с.
12. Іваницький А. Українська музична фольклористика [Текст]: Навчальний посібник /А. Іваницький. – К.: Заповіт, 1997. – 319 с.
13. Історія української дожовтневої музики [Текст]: навч. посіб. [для муз. вузів та ін-тів к-ри /Заг. ред. та упор. О. Шреер-Ткаченко]. – К.: Музична Україна, 1969. – 558 с.
14. Історія української культури [Текст]: навчальний посібник /За загал. ред. І. Крип'якевича. — 4-те вид., стереотип. - К.: Либідь, 2002. — 656 с.
15. Історія української музики: в 6 т. [Текст]: дослідження /АН УРСР. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнографії ім. М.Т. Рильського. – К.: Наукова думка. Т.1. 1989. 448 с.; Т. 2. 1989. 464 с.; Т. 3. 1990. 424 с.; Т.4. 1992. 616 с.
16. Корній Л. Історія української музики: у 3 ч. [Текст]: дослідження /Л. Корній - Київ-Харків-Нью-Йорк, Вид-во М.П. Коць, 1998. – Ч. 2. Друга половина XVIII ст. – 388 с.
17. Корній Л. Історія української музики: у 3 ч. [Текст]: дослідження /Л. Корній – Київ-Харків-Нью-Йорк: Вид-во М.П. Коць, 1996. - Ч. 1 (від найдавніших часів до середини XVIII ст.). - 315 с.
18. Корній Л. Історія української музики: у 3 ч. [Текст]: дослідження /Л. Корній. – Київ-Харків-Нью-Йорк, Вид-во М. П. Коць. 2001. – Ч. 3. XIX ст. – 480 с.

10.2. Допоміжні джерела:

19. Корольок Н. Корифеї української хорової культури ХХ ст. [Текст]: монографія /Н. Корольок. – К.: Муз. Україна, 1994. – 288 с.
20. Митці України [Текст]: енцикл. довід. /Упоряд.: М.Г. Лабінський, В.С. Мурза; за ред. А.В. Кудрицького. - К.: «Укр. енцикл.» ім. М.П. Бажана, 1992. - 846 с
21. Ольховський А. Нарис історії української музики [Текст]: монографія /Ред., вступ. стаття, комент. Л. Корній. – К.: Музична Україна, 2003. – 512 с.
22. Оперные либретто [Текст]: довідник. – М.: Музыка, 1971. - 590 с.
23. Розповіді про композиторів [Текст]: навчальний посібник //Під ред. Я. Якуб'яка. - К.: Видавництво «Музична Україна», 1994. – 80 с.
24. Українська музична культура. [Текст]: навч. посібник /Л.О. Кияновська. – К.:ДМЦНЗКМ, 2002. – 178 с.
25. Цалай-Якименко О. Київська школа музики XVII ст. [Текст]: монографія – Київ; Львів; Полтава, 2002. – 512 с.
26. Василенко В. Наукова, освітня та видавнича діяльність української еміграції в Німеччині в 1945-1951 рр. [Текст]: стаття //Бористен. — 1998. — № 5. — С. 19.
27. Каталог Державного видавництва України. Музичні видання. - Х.: ДВУ, 1927. - 140 с.
28. Каталог музичних творів. Мішані хори. - Львів: Книгарня Наук. тов. ім. Т.Шевченка, 1931.- 30 с.
29. Колесса Ф. Музикознавчі праці. [Текст]: дослідження /Ф. Колесса /Підгот. до друку, вступ. стаття і прим. С. Грици. – К.: Наукова думка, 1970. – 592 с.
30. Коновалова І. Жанрова специфіка хорової фольклорної обробки [Текст]: стаття /І. Коновалова //Вісник Міжнар. слов'ян. ун-ту. Сер. Мист.-во. – Х.: Вісник МСУ, 2006. – Т. XIX, № 1. – С. 42-46.
31. Коновалова І. Феноменологія музичної обробки (на матеріалі хорових творів українських композиторів ХХ ст.) [Текст]: автореф. дис. .. канд. мистецтв. /І. Коновалова. – Х.: ХДАК, 2007. – 19 с.
32. Корній Л. Історія української музичної культури. [Текст]: підручник /Лідія Корній, Богдан Сюта. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. – 736 с.
33. Ржевська М. На зламі часів. Музика Наддніпрянської України першої третини ХХ століття в соціокультурному контексті епохи. [Текст]: монографія /М. Ржевська. – К.: Автограф, 2005. – 352 с.

34. Савченко І. Українські нотні видання 1917-1923 років у фондах Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Текст]: Науковий каталог / НАН України. Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського; наук. ред. Л. В. Івченко. - К., 2007. - 384 с.
35. Фільц Б. Музичні цехи на Україні (XVI–XIX) [Текст]: стаття /Б. Фільц //Українське музикознавство. – Вип. 17. – К., 1982. – С. 33–45.
36. Цалай-Якименко О. Греко-византийская гимнография в контексте украинской певческой культуры XVI–XVII вв. [Текст]: стаття /О. Цалай-Якименко, Ю. Ясиновський //Славяне и их соседи.– Вип.6: Греческий и славянский мир в средние века и раннее новое время [Текст]: / Институт славяноведения и балканистики Российской академии наук.– Москва, 1996.– С. 169–173.
37. Цалай-Якименко О. Музичне мистецтво давнього Острога. [Текст]: стаття /О. Цалай-Якименко, Ю. Ясиновський //Острозька давнина.– Львів, 1995.– Вип. I. – С.74–89.
38. Цалай-Якименко О. Перекладна півча література XVI-XVII ст. в Україні та її музично-віршова форма. [Текст]: стаття /О. Цалай-Якименко // Записки НТШ. Праці Музикознавчої комісії.– Львів, 1993.– Т. ССXXVI.– С. 11–40.
39. Цалай-Якименко О. Стилистичні навестування в українському Ірмолої. [Текст]: стаття /О. Цалай-Якименко // Каллофонія: Наук. зб. з історії церковної монодії та гимнографії.– Львів, 2002.– Ч.1.– С.46–58.
40. Цалай-Якименко О. «Літерні поміти» російських співацьких рукописів XVII ст – різновид київської релятивної нотації. [Текст]: стаття / О. Цалай-Якименко // Записки НТШ. Праці Музикознавчої комісії.– Львів, 1996.– Т. ССXXXII. – С.41–58.
41. Черепанин М. Музична культура Галичини (друга половина XIX - перша половина XX ст.). [Текст]: монографія. /М. Черепанин - К.: Вежа, 1997. - 328 с.
42. Шведова Е. Роль полифонии в обработках украинских народных песен Б. Лятошинского и Ф. Козицкого [Текст]: стаття /Шведова Е. // Проблемы муз. образования. – К., 1993. – С. 108-117.

10.3. Інтернет-ресурси:

1. <http://nlib.org.ua>
2. <http://ru.wikipedia.org/>
3. <http://slovari.yandex.ru>
4. <http://vnotke.com>.
5. <http://www.liveinternet.ru>
6. <http://www.opera.com.ua/>
7. www.tarakanov.net